

DOMSTOL- ADMINISTRASJONEN

NORGES DOMSTOLER

Saksframlegg – styret i DA

Saksbehandler: Karianne Pedersen	Arkivsaksnr: 24/1545-43	
--	-----------------------------------	--

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
24/055	Styret i DA	VE	11.11.2024

Etablering av ny praksis for antakelse av faste forsvarere og faste bistandsadvokater

Vedlegg

Rapporten - Antakelse av faste forsvarere og bistandsadvokater - ferdig dokument
Praksisnotat for antakelse av faste forsvarere og bistandsadvokater (ferdig dokument)
Samlefil, høringsvar

Direktørens sakssammendrag

Verv som fast forsvarer og fast bistandsadvokat er ettertraktet, og anses som et kvalitetsstempel for den enkelte advokat.

Høsten 2022 fikk Domstoladministrasjonen reaksjoner på antakelsesprosessen for faste forsvarere og bistandsadvokater, blant annet fra Advokatforeningen og Juristforbundet. Advokatforeningen og Juristforbundet mente blant annet at antakelsesprosessen måtte gjøres mer forutsigbar og transparent.

Domstoladministrasjonen innledet på denne bakgrunn dialog med Advokatforeningen og Juristforbundet. Høsten 2023 ble det nedsatt en arbeidsgruppe med representanter både fra Advokatforeningen, Juristforbundet, Domstoladministrasjonen og domstolene. Arbeidsgruppen fikk i mandat å gjennomgå hele antakelsesprosessen og regelverket som ligger til grunn for prosessen, og eventuelt anbefale praksisendringer.

Arbeidsgruppen leverte sin rapport med anbefalinger, herunder fullstendig forslag til nytt praksisnotat for antakelsesprosessen, 28. juni 2024.

Saksopplysninger

Bakgrunn

I samarbeid med Den Norske Advokatforening (Advokatforeningen) og Norges Juristforbund (Juristforbundet), etablerte Domstoladministrasjonen (DA) vinteren 2023 en arbeidsgruppe for å se på dagens ordning med antakelse av faste forsvarere og bistandsadvokater.

Arbeidsgruppen leverte sin rapport og forslag til nytt praksisnotat for antakelse av faste forsvarere og bistandsadvokater 28. juni 2024. Arbeidsgruppen har i arbeidet tatt utgangspunkt i Domstoladministrasjonens eksisterende praksisnotat, og har oppdatert dette i tråd med arbeidsgruppens anbefalinger.

Arbeidsgruppens anbefalinger

Arbeidsgruppens foreslår følgende praksisendringer:

- Den reelle beslutningskompetansen overføres fra Domstoladministrasjonen til førstelagmennene. Den formelle beslutningskompetansen skal fremdeles ligge hos Domstoladministrasjonen. Dette innebærer at Domstoladministrasjonen ikke lenger skal foreta en materiell vurdering av kandidatene.
- Enkelte oppstramminger i saksbehandlingen, for at sakene skal behandles mer strømlinjeformet/forutsigbart.
- Innføring av intervju som den klare hovedregel. Det er lagt inn en snever unntaksregel fra dette.
- Advokatforeningen skal gis anledning til å komme med innspill til hvilke kandidater som skal kalles inn til intervju, samt opplyse om eventuelle forhold som det særlig bør legges vekt på i den aktuelle antakelsesprosessen.
- Advokatforeningen skal gis innsyn i sorenskriverens forslag til innstilling, og gis anledning til å komme med innspill til førstelagmannen, før førstelagmannen fatter sin avgjørelse.
- Sorenskriver/førstelagmann skal i forslag til innstilling / innstilling gi uttrykk for sin habilitet.
- Den delen av praksisnotatet som inneholder kriterier for antakelse er bygget ut. Endringene innebærer ikke noen realitetsendringer, men er ment som en tydeliggjøring av dagens praksis.
- Dersom det etter en kunngjøringsperiode ikke foreligger andre kvalifiserte søkere enn advokater som har hatt vervet i to perioder, bør det vurderes om vervet skal kunngjøres på nytt. Domstolen og Advokatforeningen bør i slike situasjoner også vurdere tiltak for å gjøre vervet mer attraktivt.

Arbeidsgruppen har drøftet enkelte andre særlige problemstillinger, og har bygget ut praksisnotatet i tråd med sine vurderinger. Med bakgrunn i at dette i all hovedsak gjelder presiseringer/tydeliggjøring av dagens praksis, og i noen tilfeller avklaring av spørsmål som det tidligere ikke har vært praksis på, utdypes ikke dette nærmere her.

Arbeidsgruppen anbefaler videre:

- at praksisnotatet gjøres godt kjent for domstolene, og at det fra Domstoladministrasjonens side kommuniseres tydelig at praksisnotatet gir uttrykk for forventet praksis,
- at praksisnotatet gjøres offentlig tilgjengelig samtidig som ny praksis iverksettes,

- at det i kunngjøringen av alle ledige verv bør lenkes til praksisnotatet. Domstoladministrasjonen bør derfor endre mal for kunngjøring samtidig med at praksisnotatet blir publisert,
- at Domstoladministrasjonen legger til rette for at kunngjøring av ledige verv samles på ett sted på domstolenes nettsider, og at interessenter kan abonnere på varsler,
- at domstoladministrasjonen utformer mal for tilbakemelding til søkerne, som domstolene kan ta i bruk,
- at Domstoladministrasjonen oppdaterer malen for antakelsesbrev,
- at det gjennomføres jevnlig dialogmøter mellom Domstoladministrasjonen, Advokatforeningen og Juristforbundet om antakelsespraksis.

Arbeidsgruppen har vært omforent i sine anbefalinger, med unntak til spørsmål om klageadgang. Her har gruppen delt seg i et flertall og et mindretall. Arbeidsgruppens flertall, bestående av dommermedlemmene, medlemmene fra Domstoladministrasjonen og Advokatforeningens medlem, mener at det ikke foreligger klageadgang på antakelser av faste forsvarere og bistandsadvokater, som følge av rettspleielovunntaket i forvaltningsloven. Mindretallet, bestående av Juristforbudets medlem, mener at forvaltningslovens regler om klage gjelder. Det oppdaterte praksisnotatet bygger på flertallets syn.

Forankring hos domstolene

Arbeidsgruppen foreslår endringer i domstolenes saksbehandling. For å forankre ny praksis ble derfor rapporten med vedlegg sendt på høring til alle domstollederne i de alminnelige domstolene. Frist for å gi innspill til arbeidsgruppens forslag ble satt til 30. september 2024.

Totalt har Domstoladministrasjonen mottatt 11 svar, hvorav ett av svarene er en felles uttalelse fra alle domstolene i Gulating lagdømme, inkludert lagmannsretten.

I all hovedsak støtter høringsinstansene innholdet i rapporten og forslag til endringer i praksis.

Unntaket er uttalelsen fra domstolene i Gulating lagdømme. De har merknader til punktene om advokatmedvirkning og intervju, slik dette er beskrevet i nytt praksisnotat punkt 3.3. De skriver i sin uttalelse at prosessen rundt utpeking av advokatrepresentanter, habilitet og varetakelse av personopplysninger fremstår noe uklar og lite regulert. De er også uenige i at intervju skal være hovedregelen. De mener at det for domstolene i deres lagdømme i liten grad vil være nødvendig med intervjuer og mener at en slik regel vil skape unødvendig uro å lage en hovedregel som i realiteten vil bli praktisert som et unntak.

Direktørens vurderinger

Direktøren gir sin tilslutning til arbeidsgruppens anbefalinger, og til de endringer og tilføyelser som er gjort i praksisnotatet. Direktøren legger vekt på at rapporten og forslag til praksisnotat er et omforent produkt utformet med både domstol- og advokatmedvirkning. Det legges også vekt på at rapporten og praksisnotatet har vært på høring til alle domstollederne, og at det klare flertallet av tilbakemeldingene er positive.

Med bakgrunn i at ny praksis innebærer endringer i domstolenes saksbehandling og større advokatmedvirkning anbefaler Direktøren at virkningstidspunktet settes noe frem i tid. Direktørens anbefaling er at ny praksis etableres med virkning fra 1. januar 2025.

Det tas sikte på at praksisnotatet publiseres på domstolenes nettsider, i tillegg til på Kilden. Praksisnotatet bør sendes ut til alle domstollederne, samt til Advokatforeningen og Juristforbundet, sammen informasjon om tidspunkt for ikrafttredelse.

Direktørens innstilling

1. Styret gir sin tilslutning til arbeidsgruppens anbefalinger, og til de endringer og tilføyelser som er gjort i praksisnotatet.
2. Styret gir sin tilslutning til at forslag i nytt praksisnotat etableres som ny praksis med virkning fra 1. januar 2025.
3. Styret gir sin tilslutning til at Direktøren kan gjøre mindre justeringer i praksisnotatet, etter dialog med domstolene, Advokatforeningen og Juristforbundet.

30.10.2024

Sven Marius Urke
direktør

Robert Envik
seksjonssjef